

[Ragnhild Andersen.]

frihed mellem Udlejer og Lejer, men hvad er det for en Frihed for Lejeren i Dag? Det er samme Frihed som den, der tillader saavel rig som fattig at sove under Seinebroerne i Paris. Lejeren, der ikke har noget andet Valg, har i hvert Fald ingen Aftalefrihed, hvis han overhovedet opnaar at komme i Besiddelse af en Lejlighed.

Bestemmelsen om, at Grundejeren ved Aftale med Lejeren skal kunne fastsætte i Kontrakten, at han ikke har den Vedligeholdelsespligt, som Lejelovens § 23 foreskriver, er meningsløs og urimelig. Jeg ved godt, at alle sande Liberalister vil ryste i deres Inderste ved dette Angreb paa Kontraktfriheden og tale om, at Ejendomsretten er i Fare, men mon ikke Livets Ret snart vil underminere disse forældede Leve-regler i et moderne Samfund og bane Vej for den Opfattelse, at Hensynet til de mange bør gaa forud for Hensynet til de faa? Vore Ejendommers og Lejligheders Vedligeholdelsestilstand er i hvert Fald et saa fundamentalt Spørgsmaal for Bybefolkningens Sundhed og hele Tilværelse, at Samfundet kunde spare Millionbeløb til Sygehusudgifter, hvis det virkelig begyndte at interessere sig for en Forbedring af Boligernes Kvalitet. Det Forslag, som indeholdes i mine Ændringer, er et lille Skridt paa Vejen i Retning af Lovgivningsmagtens Anerkendelse af dette Spørgsmaals grundlæggende Betydning.

Rigsdagens Medlemmer modtog for nylig Turistforeningens Invitation til en Tur op ad Øresund. Hvis jeg kunde regne med en lige saa stor Tilslutning, skulde jeg gerne foranledige, at Lejerorganisationerne arrangerede en Udflugt til Københavns Slumkvarterer med deres Baggaarde, Korridorlejligheder og solfattige Stuer. Jeg kan blot ikke love de ærede Medlemmer en lige saa behagelig Eftermiddag som den for nylig.

Lejerne er igennem den senere Tid i stedse stigende Grad kommet ind paa at gaa til Retten, naar deres Kontrakter giver dem mindste Mulighed derfor, og forlange, at Ejeren opfylder sin Vedligeholdelsespligt, og til Trods for, at saadanne Sager — i hvert Fald i Storkøbenhavn — som Regel afgøres ved et Forlig mellem de to besigtigende Læggommere, hvoraf den ene er Grundejer, har Lejerne vundet adskillige Sager. Det siger en hel Del om Vedligeholdelsestilstanden i disse Lejligheder, naar selv en Grundejerrepræsentant maa erkende Nødvendigheden af Reparationer. Desværre ser det imidlertid ud til, at Grund-

ejerorganisationerne har indledet en organiseret Kampagne mod disse Retsager og forbyder deres Medlemmer at medvirke til saadanne Indrømmelser. Af Hensyn til Tilliden til vort Retsvæsen vil dog forhaabentlig de Grundejere, som har modtaget det borgerlige Ombud, som det er at være Boligretslæggommer, nægte at parere Ordre og kun dømme paa Grundlag af det, der forelægges dem under Retsagerne.

Mit Ændringsforslag gaar videre ud paa, at Forbudet mod Opsigelser i Fremlejemaaal bliver genindført i fuldt Omfang, efter at Rigsdagen sidste Aar sløjfede det for alle Fremlejemaaal, der blev indgaaet efter den 1. Juni 1947. I Betænkningen, der blev afgivet ved Lejelovens Revision i 1947, udtalte mit Parti — jeg beder om den højtærede Formands Tilladelse til her og lidt senere at bruge et Par ganske korte Citater —:

„Følgen heraf vil blive en kraftig Forhøjelse af Udlejningsværelsernes Pris som Helhed, idet de gældende Bestemmelser om Kontrol med Leje kun vil have Værdi i Forbindelse med et Forbud mod Opsigelse.“

Disse Ord er til fulde blevet bekræftet. Fremlejenævnenes Virksomhed er paa Grund af det manglende Forbud mod Opsigelse i stor Udstrækning blevet gjort illusorisk. De logerende tør ikke mere benytte sig af deres Ret til at klage over Lejens Størrelse, og vi hørte forleden i Udvalget, at en Deputation fra De samvirkende Lejerforeninger erklærede, at egentlig maatte de logerende ogsaa befrygte, at den Bestemmelse, Ministeren havde foreslaaet, hvorefter Fremlejenævnenene af egen Drift skulde kunne nedsætte Lejen, selv naar der ikke forelaa Klage, og som altsaa var tænkt som en yderligere Beskyttelsesforanstaltning, ogsaa kunde resultere i, at Udlejerne sagde de logerende op, hvis Nævnet paa egen Haand nedsatte Lejen.

Jeg har personlig talt med et Medlem af Fremlejenævnet, som forleden havde været ude i en halvt hundredeaarig Villa her i København, der indbragte 700 Kr. om Maaneden for 6 Værelser. I det ene af de to Kælderrum, der hver indbragte 100 Kr., og som sikkert af Sundhedsautoriteterne vil blive erklæret for uegnet til Menneskebolig, stod et ungt Menneske og tryglede Fremlejenævnet om ikke at nedsætte Lejen, da han saa sikkert vilde blive smidt ud, idet han var flyttet ind efter den 1. Juni sidste Aar. Nævnet nedsatte alligevel Lejen til 50 Kr. og fandt endda, at det var for meget, men turde ikke gaa længere ned af Frygt for, at Udlejeren saa helt vilde opgive at